

Centrālā statistikas pārvalde

gada pārskats 2023

**gada pārskats
2023**

Priekšvārds

Foto Aivars Liepiņš, Dienas mediji

Godātais lasītāj!

Aizvadītajā gadā Centrālās statistikas pārvaldes fokusā nemainīgi saglabājušās tādas prioritātes kā jaunu datu un datu avotu attīstīšana, inovatīvu risinājumu ieviešana, statistikas ražošanā izmantoto tehnoloģiju modernizācija.

Liela uzmanība tika veltīta jaunu, dažāda rakstura lietotāju pieredzes izpētē balstītu tehnoloģisko risinājumu ieviešanai statistikas datu ražošanā. Ieviešot funkcionalitātes uzlabojumus Statistikas uzņēmumu reģistrā, panākta tā atbilstība Eiropas uzņēmējdarbības statistikas prasībām, nodrošinot to kā galveno informācijas avotu statistikas analīzei par uzņēmumu struktūru, uzņēmumu demogrāfiju un apsekojuma populācijas noteikšanai. Ieviesta ražotāju cenu indeksu aprēķina darbu veikšana vienotā sistēmā, nodrošinot kvalitatīvāku datu sagatavošanu ārējiem un iekšējiem datu lietotājiem atbilstoši Eiropas uzņēmējdarbības statistikai noteiktajām detalizācijas un griezumam prasībām. Darbs pie statistisko datu apstrādes sistēmu izstrādes un pilnveidošanas nepārtraukti turpinās, lai nodrošinātu efektīvu un kvalitatīvu datu apstrādi.

Centrālā statistikas pārvalde pastāvīgi seko līdzi lietotāju vajadzībām un nodrošina kvalitatīvu, precīzu un aktuālu statistikas informāciju Latvijas valsts un sabiedrības labā. Sagatavojot datus par nodarbinātības situāciju un tendencēm, nodrošināti visaptveroši dati par iedzīvotāju līdzdalību izglītībā un apmācībā. Jau piekto gadu sniegta jaunākā informācija par absolventu darba iegūšanas panākumiem. Centrālā statistikas pārvalde arvien plašāk attīsta Latvijas reģionālo situāciju raksturojošos rādītājus, sniedzot vērtīgu informāciju par infrastruktūru un vides aspektiem novados un valstspilsētās.

Jaunu datu izveide nav iedomājama bez efektīvākas esošo datu avotu izmantošanas, statistikas ražošanas procesos integrējot administratīvos un privātos datu avotus, lai nodrošinātu efektīvāku un precīzāku statistikas informāciju, samazinātu respondentu slogu datu sniegšanā.

Aizvadītajā gadā Centrālā statistikas pārvalde nodrošināja Latvijas statistikas sistēmas detalizētās ekspertīzes par atbilstību Eiropas Statistikas prakses kodeksa prasībām norises koordināciju. Esam gandarīti par saņemto augsto iestādes profesionalitātes un valstī izveidotās statistikas sistēmas novērtējumu, kā arī esam iedvesmoti darboties turpmāko uzlabojumu īstenošanā.

Lepojamies ar iestādes profesionālo personālu, kas ikdienā veic izcilu darbu un dod lielu ieguldījumu mūsu kopējos panākumos. Esam pateicīgi respondentiem par atsaucību un augsto sadarbības vides un statistiķu darba novērtējumu. Plašāk par Centrālās statistikas pārvaldes paveikto un sasniegto iepriekšējā gadā aicinu lasīt šajā publiskajā pārskatā.

Raimonds Lapiņš
Centrālās statistikas pārvaldes
priekšnieks

SATURS, SAĪSINĀJUMI, MISIJA

Saturs

PRIEKŠVārds	3
Satura rādītājs	6
Saīsinājumi un apzīmējumi	7
Pamatinformācija par centrālo statistikas pārvaldi	8
Statistikas dimensijas	10
Latvijas oficiālās statistikas sistēmas 2023. gada detalizētā ekspertīze JEB audits	18
Starptautiskā sadarbība	21
Komunikācija ar sabiedrību	25
Kvalitātes un informācijas drošības pārvaldība	29
Finanšu resursi un rezultatīvie rādītāji	31
Personāls un personāla vadība	36
Eiropas prasmju gads	41
Nākamajā gadā plānotie pasākumi	45

Saisinājumi un apzīmējumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ANO EEK	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija
CPA	Preču statistiskās klasifikācijas pēc saimniecības nozarēm
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EDV sistēma	Elektroniskā datu vākšanas sistēma
EFTA	Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija (angl. <i>European Free Trade Association</i>)
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
ESPK	Eiropas Statistikas prakses kodekss
ESS	Eiropas Statistikas sistēma
EUS Regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku
EU SILC	Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
IKP	Iekšzemes kopprodukts
ISDAVS	Integrētā statistisko datu apstrādes un vadības sistēma
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
MK	Ministru kabinets
NACE	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija
NUTS regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas izveidi
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
OSS	Oficiālās statistikas sistēma
SEG	siltumnīcefekta gāzes
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SQL	strukturētā pieprasījumu valoda (angl. <i>Structured Query Language</i>)
SSDN	Sociālās statistikas datu noliktava
SUR	Statistikas uzņēmumu reģistrs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija

Pamatinformācija par Centrālo statistikas pārvaldi

Iestādes juridiskais statuss

Centrālā statistikas pārvalde (CSP) ir tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas Ekonomikas ministrijas (EM) pārraudzībā. Ar Statistikas likumu CSP ir noteikta kā oficiālās statistikas sistēmas vadošā iestāde, un tā īsteno funkcionālo padotību attiecībā uz citām statistikas iestādēm oficiālās statistikas nodrošināšanas jomā.

Iestādes misija, vīzija, vērtības un prioritātes

Misija

Uzticamu statistisko datu sagatavošana sabiedrības sociāli ekonomisko procesu izzināšanai un nākotnes lēmumu pieņemšanai.

Vīzija

Vīzija – moderna statistikas iestāde, kas ir līdere valstī inovatīvu metožu lietojumā statistikas nodrošināšanā.

Nosakot pamatprincipus, uz kuriem iestāde balsta savu rīcību, CSP ir izvirzījusi šādas **vērtības**:

neatkarība

CSP patstāvīgi, neatkarīgi, vienlīdzīgi un taisnīgi īsteno funkciju izpildi.

profesionalitāte

Nepārtraukti pilnveidojam savas zināšanas, ieviešam jaunas un inovatīvas tehnoloģijas un metodoloģijas aktuālu statistikas datu sagatavošanai. Meklējam un izmantojam jaunus datu avotus, uzdrošināmies eksperimentēt.

atvērtība

Komunikācijā esam atvērti, izzinām, skaidrojam un uzklusām lietotāju vajadzības. Piedalāmies un organizējam publiskas debates statistikas ražošanas jomā nacionālā un starptautiskā līmenī.

Pamatinformācija par Centrālo statistikas pārvaldi

Efektīvi un cieņpilni sadarbojamies. Cienām viens otru, klientu un kolēģu viedokli, darbu un laiku. Esam saliedēta un kopīgos mērķos balstīta komanda.

Pārskata periodā noteiktās stratēģiskās prioritātes un mērķi

Lai nodrošinātu virzību uz vīzijas sasniegšanu, CSP ir izvirzītas trīs prioritātes, kā arī noteikti 13 mērķi iestādes darbības attīstības sekmēšanai:

Stratēģiskās prioritātes

Stratēģiskie mērķi

CSP – statistikas izaugsmes un inovāciju radīšanas potenciāla veicinātāja	<ul style="list-style-type: none"> ■ Efektivizēt statistikas nodrošināšanas procesu ■ Attīstīt datu avotu lietojuma iespējas ■ Sekmēt pastāvīgu dialogu ar datu sniedzējiem un datu īpašniekiem ■ Veicināt plašāku statistikas datu pieejamību un atkalizmantošanu ■ Attīstīt komunikāciju par CSP datu apstrādes līdera lomu ■ Stiprināt un attīstīt valsts oficiālās statistikas sistēmu
Moderno tehnoloģiju plašāka un jēgpilna izmantošana statistikas ražošanas nodrošināšanā	<ul style="list-style-type: none"> ■ Veidot uzticamus risinājumus datu vākšanas, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstībai ■ Efektivizēt informācijas pārvaldību un darba procesus ražojošo departamentu procesu orientētu organizācijas struktūru izveidei ■ Veicināt administratīvo datu izmantošanas un aprites attīstību
Personāla izaugsmes un iesaistes veicināšana	<ul style="list-style-type: none"> ■ Izveidot iesaistošu un izaugsmi veicinošu vidi cilvēkresursu optimālai un efektīvai izmantošanai ■ Paaugstināt darbinieku kompetenču līmeni, veicinot viņu prasmju un zināšanu pilnveidi ■ Attīstīt iestādes biznesa kultūru ■ Veicināt zaļo domāšanu

STATISTIKAS DIMENSIJAS

Statistikas dimensijas

Oficiālās statistikas sistēmas koordinācija

CSP pastāvīgi attīstās un stiprina savu vadošās statistikas iestādes lomu, 2023. gadā turpinot oficiālo statistiku nodrošinošo iestāžu koordinēšanu un atbilstības Eiropas Statistikas prakses kodeksa (ESPK) prasībām uzraudzību. Kopumā ESPK atbilstības līmenis 2023. gadā sasniedza 88 % statistikas iestādēs, kas nodrošina nacionālo un starptautisko statistiku, un 92 % statistikas iestādēs, kas nodrošina Eiropas statistiku.

CSP kopīgās sanāksmēs apsprieda aktuālos jautājumus un dalījās pieredzē ar citām oficiālās statistikas iestādēm. 2023. gada sākumā īpaši tika uzrunāta Eiropas statistiku nodrošinošo iestāžu augstākā vadība, lai pārrunātu aktualitātes, kas saistītas ar iestāžu savstarpēji noslēgto Memorandu par Oficiālās statistikas sistēmas (OSS) Kvalitātes politikas ievērošanu, ar kuru iestādes ir apliecinājušas apņemšanos ieviest un veicināt kvalitātes prasību ievērošanu statistikas jomā.

Gatavojoties Latvijas OSS detalizētai ekspertīzei jeb auditam, sanāksmes laikā CSP sniedza prezentāciju par ESPK prasību ieviešanu statistikas iestādēs, akcentējot nepieciešamību pastāvīgai uzlabojumu veikšanai. Kā būtiskākie uzlabojumi ESPK atbilstības līmeņa paaugstināšanai uzsvērtā datu savlaicīga publicēšana, konkrēta statistikas publicēšanas datuma un laika noteikšana un publiska pieejamība, informācijas par izmantotajām metodēm pieejamība. Sanāksmes dalībniekus arī uzrunāja Statistikas padomes locekļi: Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis Jānis Hermanis un Latvijas statistiķu asociācijas pārstāve Biruta Sloka, daloties pieredzē par statistikas datu praktisko lietojumu.

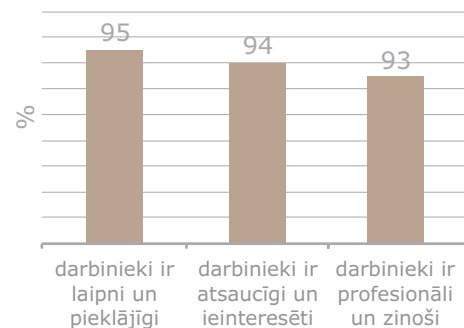
Statistikas nodrošināšanas attīstība

CSP aktīvi strādāja, lai veidotu labvēlīgu **sadarbības** vidi **ar respondentiem**, sniedzot atbalstu un ieviešot jaunas iniciatīvas, kas izriet no respondentu pieprasījumiem. Lai nodrošinātu efektīvu atgriezenisko saiti, reizi divos gados tiek veikta aptauja par respondentu apmierinātību. Šīs aptaujas mērķis ir noskaidrot respondentu viedokli par komunikācijas kvalitāti ar statistiķiem un e-Pārskata sistēmas funkcionalitāti.

2023. gadā 94 % aptaujas dalībnieku atzina, ka CSP darbinieki ir laipni, pieklājīgi, atsaucīgi un ieinteresēti, risinot jautājumus, un rīkojas profesionāli un zinoši. Anketā respondentiem bija iespēja arī sniegt komentārus un priekšlikumus sadarbības uzlabošanai. Tie tiek apkopoti un analizēti, lai uzlabotu komunikāciju un padarītu EDV sistēmu lietošanu lietotājiem ērtāku.

Latvijas statistikas iestāžu vadītāju sanāksmes dalībnieki

Respondentu apmierinātība ar darbinieku saziņas kultūru un profesionalitāti

Statistikas dimensijas

2023. gadā ES turpinājās *Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE) 2.1. redakcijas ieviešanas* process, kurā CSP nodrošināja aktīvu Latvijas līdzdalību, izstrādājot paskaidrojošās piezīmes un kodu pārejas tabulas no NACE 2.0. redakcijas uz NACE 2.1. redakciju. Lai no 2025. gada 1. janvāra veiksmīgi nodrošinātu pāreju uz jauno NACE 2.1. redakciju, turpinās darbs pie NACE 2.1. redakcijas paskaidrojošo piezīmju un kodu pārejas tabulu tulkošanas latviešu valodā (pagaidām tās ir pieejamas tikai angļu valodā). NACE pārskatīšanas projekta ietvaros uzsākta arī *Preču statistiskās klasifikācijas pēc saimniecības nozarēm (CPA) 2.1. redakcijas* pārskatīšana, kuru plānots pabeigt līdz 2024. gada beigām, lai jaunā CPA 2.2. redakcija stātos spēkā vienlaicīgi ar jauno NACE 2.1. redakciju.

CSP ir sniegusi ieguldījumu NUTS regulas grozījumu sagatavošanā, lai Latvijas statistiskos reģionus pielīdzinātu esošajiem plānošanas reģioniem. 2022. gada 26. decembrī tika apstiprināta *Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/674 (2022. gada 26. decembris), ar kuru tiek grozīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1059/2003 pielikumi par kopējas statistiskās teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi*. Šo grozījumu ietekmē tika veiktas izmaiņas arī MK 2021. gada 7. decembra rīkojumā Nr. 911 *Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām*. Rīkojuma grozījumi stājās spēkā 2024. gada 1. janvārī, nosakot, ka Latvijā ir pieci statistiskie reģioni (Rīgas, Zemgales, Vidzemes, Latgales un Kurzemes), un tie tagad sakrīt ar plānošanas reģioniem.

Latvijas statistisko reģionu karte

Ieviešot jaunās EUS regulas prasības, būtiski uzlabota uzņēmējdarbības statistikas datu kvalitāte, īpaši īstermiņa uzņēmējdarbības statistikā ceturkšņa demogrāfijas un pakalpojumu sniegšanas mēneša indeksa aprēķinos. Lai nodrošinātu datu nosūtīšanas prasību ieviešanu īstermiņa uzņēmējdarbības statistikas jomā, sagatavoti jaunajām prasībām atbilstoši metodoloģiskie skaidrojumi un apraksti.

Latvija ir viena no 16 valstīm, kas *Eurostat* nosūta **ikmēneša datus par pakalpojumu apgrozījumu un pakalpojumu ražošanas apjomu**. Kopš 2022. gada maija atsevišķām pakalpojumu nozarēm tie tiek publicēti *Eurostat* datubāzē. Oficiālās statistikas portālā stat.gov.lv kopš 2019. gada septembra publicē vairumtirdzniecības mēneša datus salīdzināmajās cenās, un kopš 2020. gada februāra – pakalpojumu produkcijas mēneša indeksus. Minētie rādītāji oficiālās statistikas portālā ir pieejami, sākot no 2015. gada janvāra.

Eurostat no 2024. gada aprīļa galveno Eiropas ekonomikas rādītāju sarakstā plāno aizstāt pašreizējo ceturkšņa pakalpojumu apgrozījuma rādītāju ar mēneša pakalpojumu ražošanas rādītāju. Šai pārejai Latvija jau ir sagatavojusies.

Darbs pie **globālo vērtību ķēžu statistikas** turpinās, balstoties uz iepriekšējo gadu pieredzi, kas iegūta, piedaloties vairākos *Eurostat* grantu projektos. Šobrīd Latvija ir iesniegusi pieteikumu grantu projektam, lai papildu EUS regulā

Statistikas dimensijas

noteiktajam iegūtu detalizētāku informāciju par globālo vērtību ķēdēm, starptautisko sagādi, to veicinošiem un kavējošiem faktoriem.

Lai nodrošinātu EUS regulas prasību izpildi, **Statistikas uzņēmumu reģistra (SUR) funkcionalitātē** tika veikti uzlabojumi. Tādējādi radīta iespēja organizēt un koordinēt uzņēmējdarbības statistikas apsekojumus, izmantojot vienotu atlasē pamatu ar saskaņotām definīcijām, uzņēmumu struktūru un atjaunināšanas procedūrām.

Šis funkcionalitātes uzlabojumi ietvēra informācijas pieejamību statistisko vienību (uzņēmumu grupa, juridiskā vienība, uzņēmums, vietējā vienība, darbības veida vienība) līmenī, kas ir galvenais avots statistiskai analīzei par uzņēmumu populāciju un uzņēmumu demogrāfiju, kā arī apsekojuma populācijas noteikšanai un saiknes izveidei ar administratīviem datu avotiem. Tāpat pārskatītas SUR funkcionalitātes procedūras, tostarp automātiskas datu atjaunināšanas iespējas, izmantojot atvērtos datus, un informācijas sagatavošanas procedūras, lai tos nosūtītu *Eurostat*.

SUR nodrošina pamatu statistiskās informācijas nodrošināšanai globalizācijas apstākļos.

Lai **mazinātu respondentu slogu uzņēmējdarbības sektorā**, sākot ar pārskatu par 2022. gadu (datus apkopo 2023. gadā), ir būtiski samazināts (par 48 % jeb no 494 uz 258 šūnām) rādītāju skaits un detalizācijas līmenis pētniecības veidlapā "Pārskats par pētniecības un attīstības darbu uzņēmējdarbības sektorā 2022. gadā". Tagad veidlapā iekļauti tikai obligātie rādītāji, kā noteikts Komisijas īstenošanas regulā (ES) 2020/1197, un atsevišķi rādītāji, kas svarīgi valsts nacionālajām interesēm (piemēram, "Iekšējo pētnieku skaits pa vecuma grupām").

Lai atvieglotu pārskatu iesniegšanu uzņēmumu grupām un kompleksajiem uzņēmumiem, kas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz konsolidēto gada pārskatu, ir iespēja iesniegt tikai vienu konsolidēto statistisko pārskatu par visu uzņēmumu grupu kopā.

Sākot ar 2023. gadu, pētniecības dati par institūcijām, kas iekļautas Zinātnisko institūciju reģistrā, tiks iegūti no Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas. Tādējādi pārskatu "Augstākās mācību iestādes, tās pārraudzībā esošās zinātniskās iestādes pārskats par pētniecības un attīstības darbu izpildi 2022. gadā" (1-pētniecība) pildīs tikai koledžas, jo tās nav iekļautas Zinātnisko institūciju reģistrā. Tas nozīmē, ka respondentu skaits samazināsies no 60 līdz 30.

Turklāt ir sagatavots "Pārskata par darba samaksas struktūru par 2022. gadu" (5-darbs), kura regularitāte ir reizi četros gados, ievads ISDAVS datu ievades sistēmā un e-pārskatā (EDV sistēma). Lai mazinātu to respondentu slodzi, kuri

Funded by the
European Union

Statistikas dimensijas

jau ir iesnieguši datus, veikta rādītāju imputācija, izmantojot informāciju no administratīvajiem datu avotiem (Valsts ieņēmumu dienests).

Funded by the
European Union

Norway
grants

2023. gadā ikgadējā uzņēmumu aptaujā par ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā anketa bija uz pusi īsāka – vienkāršota informācijas norādīšana par pētnieku izglītības līmeni, par zinātnes nozarēm.

Sekojoš *Eurostat* Lauksaimniecības statistikas stratēģijai 2020. gadam un turpmākajam laikposmam, CSP sadarbībā ar Lauku atbalsta dienestu un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti uzsāka izpēti par **satelītattēlu izmantošanas iespējām lauksaimniecības statistikas datu ieguvē**. *Eurostat* granta projekta ietvaros ir uzsākti pētījumi par satelītattēlu izmantošanas iespējām zālāju platību apsaimniekošanas statistikas datu nodrošināšanā. Pirmie iegūtie rezultāti liecina, ka ar satelītattēlu palīdzību ir iespējams identificēt zālāju platības un noteikt to vecumu, veicot vēsturisko datu analīzi, kā arī pastāv iespēja noteikt zālāju ražību. Turpmākajos pētījumos tiks veiktas aktivitātes, lai pilnveidotu metodoloģiju, padziļināti izvērtētu datu ieguves izmaksas un attīstītu sadarbību ar citām institūcijām, gan tehnoloģiju, gan metodoloģiju jautājumos.

Norvēģijas finanšu instrumenta projekta "Klimata pārmaiņu politikas integrācija nozaru un reģionālajā politikā" ietvaros CSP veica aktivitāti "**Reģionālo datu vākšanas un ziņošanas sistēmas izstrāde, lai veicinātu reģionālo klimata pārmaiņu politikas plānošanu un ieviešanu**". Projekts uzsāks 2021. gadā un 2023. gadā, to noslēdzot, oficiālās statistikas portālā stat.gov.lv tika publicētas datu kopas par Latvijas reģionālajiem klimata pārmaiņu rādītājiem. Šie dati publicēti pirmo reizi un ļauj izsekot dažādu sektoru siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju apjomam, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram un citiem pārejas uz klimata neitralitāti rādītājiem plānošanas reģionos, novados un valstspilsētās.

Šīs sagatavotās SEG nacionālās inventarizācijas un enerģētikas statistikas datu kopas turpmāk būs nozīmīgs informācijas resurss reģionālās enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas plānošanā un monitoringā. Reģionālie klimata rādītāji tiks izmantoti, lai izstrādātu pašvaldību individuālos SEG emisiju un energosistēmu profilus, kā arī salīdzinātu dažādu teritoriju situācijas, prioritātes un attīstības tendences reģionālā un nacionālā mērogā. Sadarbībā ar biedrību "Zaļā brīvība" sagatavots informatīvais ziņojums "Reģionālie klimata pārmaiņu rādītāji", kas sniedz visaptverošu informāciju par izstrādātajiem rādītājiem un to izmantošanas iespējām esošās situācijas analīzei plānošanas reģionos, novados un valstspilsētās.

Šī aktivitāte beidzās ar gala semināru Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kurā piedalījās apmēram 140 dalībnieku gan klātienē, gan attālināti. Seminārā tika pārstāvētas ministrijas, plānošanas reģioni, novadi, valstspilsētas, CSP un vides nevalstiskās organizācijas. Starp runātājiem bija gan CSP, gan Klimata un

Statistikas dimensijas

enerģētikas ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, biedrības "Zaļā brīvība", kā arī Fizikālās enerģētikas institūta pārstāvji. Attālinātas prezentācijas par reģionālo klimata pārmaiņu rādītāju izmantošanu SEG emisiju samazināšanā pašvaldībā sniedza arī Norvēģijas Vides aģentūras un pašvaldību eksperti.

2023. gadā CSP īstenoja *Eurostat* granta projektu "**Statistika par Eiropas zaļo kursu**", apkopojot jaunus datus par elektriskajiem transporta līdzekļiem, publiskajām uzlādes stacijām un elektrisko transporta nākotnes scenārijiem. Šī iniciatīva būtiski uzlaboja metodoloģiju elektroenerģijas patēriņa aprēķiniem transportā un nodrošināja precīzāku Latvijas energobilances aprēķināšanu.

Projekta rezultātā tika apkopoti un publicēti dati par elektroauto nobraukumu un elektrības patēriņu pēc darbības veidiem un māsaimniecībām no 2017. līdz 2021. gadam. Rezultāti tika prezentēti Satiksmes ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Klimata un enerģētikas ministrijai. Starptautiski šie rezultāti tika prezentēti arī ANO EEK sesijā par transporta statistiku, apspriežot Latvijas plānus un paveikto jaunā transporta statistikā 2022./2023. gadā.

Statistikas un datu pieejamība

2023. gada 29. martā norisinājās seminārs "**Dzīves kvalitāte pilsētās un teritoriālā statistika**", kas notika gan klātienē, gan tiešsaistē. Seminārā CSP dalījās ar informāciju par deviņu valstspilsētu – Daugavpils, Jelgavas, Jēkabpils, Jūrmalas, Liepājas, Ogres, Rēzeknes, Valmieras un Ventspils – iedzīvotāju aptaujas rezultātiem par dzīves kvalitāti. Pirmo reizi šāda iedzīvotāju aptauja notika 2017. gadā astoņās republikas pilsētās – Daugavpilī, Jelgavā, Jēkabpilī, Jūrmalā, Liepājā, Rēzeknē, Valmierā un Ventspilī. Tādēļ 2022. gadā īstenotās iedzīvotāju aptaujas rezultāti ir salīdzināmi ar 2017. gada aptaujas rezultātiem.

Balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, tika sagatavotas un publicētas kartes, kas parāda vietas ar iedzīvotāju augstu vai zemu apmierinātību ar infrastruktūras un vides aspektiem valstspilsētās (izņemot Rīgu). Rīgas iedzīvotāju aptauju par dzīves kvalitāti organizēja Eiropas Komisija (EK), tās rezultāti publicēti EK tīmekļvietnē.

Datu sagatavošana nodarbinātības situācijas un tendenču analīzei Latvijā

Saskaņā ar EM jaunajām politikas iniciatīvām CSP nodrošina **tālākizglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas programmu dalībnieku monitoringu**. Šī uzdevuma veikšanai tiek izmantoti dati no Valsts izglītības attīstības aģentūras, Nodarbinātības valsts aģentūras un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras, tos savietojot ar izglītības līmeņa, nodarbinātības un ienākumu datiem. 2023. gadā izstrādāta metodoloģija šo datu apstrādei un jau veiksmīgi apstrādāti pirmie saņemtie dati.

Paneldiskusijas dalībnieki

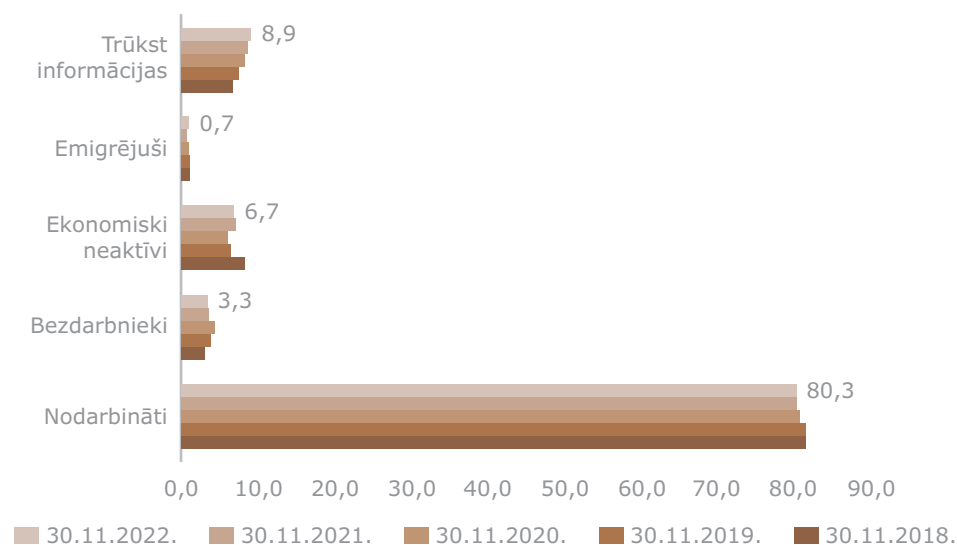
Funded by the
European Union

Datu sagatavošana
nodarbinātības situācijas un
tendenču analīzei Latvijā

Statistikas dimensijas

Izglītības un zinātnes ministrijai tika nosūtīti ikgadējie **absolventu monitoringa** dati (gan augstskolu, gan profesionālo izglītības iestāžu) saskaņā ar MK 2019. gada 25. jūnija noteikumiem Nr. 276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi". Šie dati sniedz ieskatu par augstskolu absolventiem no 2017. līdz 2020. gadam (2017. gadā absolventu dati jau ir piekārtoti ceturto reizi), un profesionālās izglītības iestāžu absolventiem par periodu no 2018. līdz 2020. gadam (2018. gadā absolventu dati ir piekārtoti trešo reizi).

Ekonomiskās aktivitātes struktūra pa gadiem 2017. gada absolventiem

Tika apkopota informācija par nodarbinātību un par ienākumiem 2021. gadā, sniedzot jaunāko informāciju par absolventu darba iegūšanas panākumiem. Tas viss kopā rada iespēju analizēt un novērtēt absolventu ekonomisko aktivitāti pēc izglītības iegūšanas.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju resursu attīstība

2023. gadā CSP tika realizēti vairāki statistisko datu apstrādes sistēmu izstrādes un pilnveidošanas projekti. Tika papildināta "Metadatu vadības integrētās statistisko datu apstrādes un vadības sistēmas" (**ISDAVS**) funkcionalitāte, kas ļauj statistiķiem darboties sistēmā, neredzot primāros personu datus, kā arī tika veikti sistēmas uzlabojumi komunikācijas ar respondentu modulī. Veicot veidlapu sagatavošanu datu ievadei, tika rasti nestandarta risinājumi, kas nodrošina ērtāku veidlapu uztveršanu.

Statistikas dimensijas

Sociālās statistikas datu noliktavas (SSDN) sistēmā iestrādāta funkcionalitāte, kas ļauj uzglabāt sistēmā saņemtos administratīvo datu kopsavilkumus ar iespēju to tālākai izmantošanai. Sistēmā veikti lietotājiem nozīmīgi uzlabojumi – no lietotāju viedokļa informācija tiek uzglabāta vienā vietā, tā tiek uzglabāta strukturētos sarakstos, kā arī par jaunu datu pieejamību sistēmā lietotāji tiek apziņoti ar informatīvo e-pastu palīdzību.

ISDAVS un SSDN sistēmās tika stiprināta datu drošība – iestrādāta papildu funkcionalitāte, kas ļauj veikt datu pseidonimizāciju sistēmā importētajiem datiem.

2023. gadā papildus jau **Ražotāju cenu indeksu aprēķinu sistēmā** realizētajam Importa cenu indeksa pilnajam datu apstrādes ciklam, kas ietver tādus procesus kā datu ielāde, validācija, aprēķini, publicēšana, tika papildināta sistēmas funkcionalitāte ar pārējo indeksu (Ražotāju cenu indekss rūpniecībā, Eksporta vienības vērtības indekss, Biznesa pakalpojumu cenu indekss un Būvniecības izmaksu indekss) pilnu automatizētu datu apstrādes ciklu.

Ražotāju cenu indeksu aprēķinu sistēma nodrošina automatizētu indeksu aprēķināšanu, uzglabāšanu, nepieciešamo datu sagatavošanu atbilstoši ārējo un iekšējo datu lietotāju prasībām, kā arī indeksu publicēšanu oficiālās statistikas portālā. Minētajā sistēmā tiek uzturētas atsevišķas ražotāju cenu indeksu plūsmas (pavisam pieci dažādi indeksi), katrai no tām piesaistot nepieciešamos datu avotus, aprēķinus, kopsavilkumus un publikācijas, kā arī apkopojot datus vienotā informācijas sistēmā.

Turpinot datu apstrādes sistēmu attīstību, *Eurostat* granta projekta ietvaros tika uzsākti Statistiskā lauku saimniecības reģistra modernizācijas sagatavošanās darbi, apkopotī sākotnējie priekšlikumi sistēmas pilnveidošanai, uzsākta algoritmu izstrāde reģistra informācijas atjaunošanas un uzturēšanas automatizācijai un informācijas atlasei, lai maksimāli automatizētu reģistra informācijas atjaunošanas procesus un samazinātu manuālā darba ieguldījumu. Statistiskā lauku saimniecības reģistra modernizācija ļaus saskaņot un uzlabot arī iekšējos datu vākšanas un apstrādes procesus.

Funded by the
European Union

LATVIJAS
OFICIĀLĀS STATISTIKAS
SISTĒMAS
2023. GADA DETALIZĒTĀ
EKSPERTĪZE JEB AUDITS

Latvijas oficiālās statistikas sistēmas 2023. gada detalizētā ekspertīze jeb audits

Detalizētā ekspertīze ir būtisks elements ESS stratēģijā, kas tiek īstenota, lai pārraudzītu Eiropas Statistikas prakses kodeksā (ESPK) noteikto prasību īstenošanu. Šī procesa galvenais mērķis ir novērtēt ESS saskaņotību un atbilstību ESPK noteiktajām prasībām, kā arī sniegt atbalstu valstu statistikas iestādēm, lai turpinātu uzlabot un attīstīt oficiālo statistikas sistēmu kvalitāti un statistikas salīdzināmību starp dalībvalstīm.

Trešais ekspertīzes posms Eiropā norisinājās no 2021. līdz 2023. gadam. Šajā laikā ekspertīze tika veikta visās ES dalībvalstīs, kā arī Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EFTA) valstīs un *Eurostat*, tā kā visu valstu vadošās statistikas iestādes un par Eiropas statistikas nodrošināšanu atbildīgās institūcijas ir apņēmušās ievērot kopējo kvalitātes ietvaru jeb ESPK.

CSP ir OSS vadošā iestāde Latvijā. Tā koordinē oficiālās statistikas nodrošināšanas darbības, lai nodrošinātu kvalitatīvu oficiālo statistiku Latvijas, Eiropas un starptautiskās politikas veidotājiem, pētniekiem un sabiedrībai. CSP arī organizēja un koordinēja detalizētās ekspertīzes norisi Latvijā. Sagatavojoties šim procesam, tika veikti dažādi priekšdarbi, ieskaitot pašvērtējuma anketu aizpildīšanu, kurās izvērtēja un paskaidroja, kā Latvijas oficiālajā statistikas sistēmā ievieš un ievēro ESPK principos un rādītājos noteiktās prasības.

Ekspertīzes laikā Latvijā neatkarīga un starptautiska ekspertu komanda izvērtēja ne tikai CSP, bet arī trīs citas iestādes, kas atbild par Eiropas statistikas nodrošināšanu, un to atbilstību vispārējiem kvalitātes standartiem – 16 ESPK principiem, kas attiecas uz institucionālo vidi, statistikas procesiem un rezultātiem. Katram principam ir noteikti rādītāji, kas ietver starptautiskos standartus un labo praksi, lai nodrošinātu kvalitatīvu oficiālo statistiku, vienotu principu un prasību ievērošanu nacionālajās statistikas sistēmās.

2023. gadā Latvijā ekspertīze notika jau trešo reizi (iepriekšējie posmi – 2006. un 2014. gadā). Eksperti analizēja ne tikai CSP kā OSS vadošo iestādi, bet arī Slimību profilakses un kontroles centru, Agroresursu un ekonomikas institūtu un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra nodrošinātās statistikas atbilstību ESPK noteiktajām prasībām.

CSP komanda prezentēja pēdējo gadu progresu un jaunievedumus Latvijas oficiālajā statistikā. Detalizētās ekspertīzes norisē Latvijā iesaistījās 29 CSP nodarbinātie, 7 pārstāvji no iestādēm, kas nodrošina Eiropas statistiku, kā arī Statistikas padomes, administratīvo datu sniedzēju, mediju un datu lietotāju pārstāvji. Viens no ekspertu mērķiem bija iegūt dažādu jomas speciālistu vērtējumu par Latvijas statistikas sistēmu un tajā nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Trešās detalizētās ekspertīzes
intervijas laikā

Latvijas oficiālās statistikas sistēmas 2023. gada detalizētā ekspertīze jeb audits

Pēc ekspertīzes starptautisko ekspertu komanda sagatavoja ziņojumu, kurā eksperti atzina, ka Latvijas oficiālajā statistikas sistēmā ir ļoti augsts ESPK prasību ievērošanas līmenis.

Ekspertu komanda, intervējot dažādu nozaru speciālistus, ir īpaši uzsvērusi CSP uzticamību. Viņi norāda, ka CSP sniegtā statistika tiek augstu novērtēta gan plašsaziņas līdzekļos, gan sabiedrībā kopumā. Eksperti atzinuši, ka CSP veicina atvērtu organizācijas kultūru un uzsver caurskatāmību visās iestādes darbībās, ka CSP ir viegli pieejama un atvērta iestāde, kas veicina aktīvu dialogu ar lietotājiem un piedāvā precīzu informāciju.

Turklāt eksperti uzsvēra, ka CSP ir pierādījusi gatavību risināt jutīgus jautājumus un spēju nodrošināt precīzu informāciju arī tad, kad saskaras ar kritiku, tādējādi veicinot uzticamas OSS izveidošanu. Ziņojumā uzsvērtā arī CSP spēja veicināt sadarbību un zināšanu apmaiņu, tādējādi stiprinot komandas garu un darbinieku apņemšanos nodrošināt augstas kvalitātes statistikas produktus un pakalpojumus.

Ekspertu komanda atzinīgi novērtēja CSP paveikto respondentu sloga samazināšanā, t.sk. administratīvo un citu datu avotu aktīvā izmantošanā statistikas nodrošināšanā, izlases lielumu pārskatīšanā un optimizēšanā, aktīva dialoga ar uzņēmumiem uzturēšanā, lai iegūtu informāciju par laiku, kāds uzņēmumam nepieciešams konkrētas anketas aizpildīšanai.

Ziņojumā ne tikai aprakstīta situācija par kopīgo situāciju statistikas jomā Latvijā, bet arī nosauktas 19 rekomendācijas uzlabojumu darbību noteikšanai un attīstības virzieniem jomās, kas attiecināmas uz OSS institucionālās vides stiprināšanu (6 rekomendācijas), atbilstošu resursu nodrošināšanu (4 rekomendācijas), orientācijas uz plašāku lietotāju loka veicināšanu (2 rekomendācijas), statistikas procesu uzlabošanu (3 rekomendācijas), statistiskās informācijas pieejamības uzlabošanu (4 rekomendācijas).

Ekspertu rekomendācijas attiecas, piemēram, uz Statistikas padomes ietekmes stiprināšanu, CSP turpmāko lomu nacionālajā datu ekosistēmā, jaunu datu avotu identificēšanu un izmantošanu, lai mazinātu slogu datu sniedzējiem.

Sadarbībā ar citām valsts iestādēm CSP ir izstrādājusi plānu, kā ieviest ziņojumā sniegtās rekomendācijas, un cer, ka tas veicinās ne tikai CSP attīstību, bet arī sadarbību, izpratni un dialogu starp statistikas iestādēm un publiskās pārvaldes iestādēm kopumā.

Starptautisko ekspertu komanda ar
CSP priekšnieka vietnieku
Kasparu Misānu (vidū)

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Starptautiskā sadarbība

Starptautiskās sanāksmes un pieredzes apmaiņa

CSP vadība un nozaru eksperti, pārstāvot Latvijas intereses starptautiskā mērogā, ne tikai prezentē Latvijas pieredzi, bet arī mācās no citu valstu veiksmes stāstiem un jaunākajām tendencēm. Šāda pieredzes apmaiņa veicina ideju attīstību, risinājumu meklēšanu un labo prakšu ieviešanu, turklāt palīdz stiprināt CSP kā datu apstrādes līdera tēlu un veicina CSP reputācijas un atpazīstamības palielināšanu starptautiskajā arēnā. Pieredzes apmaiņa starptautiskajā vidē veicina arī valsts oficiālās statistikas sistēmas attīstību, nodrošinot tās atbilstību starptautiskajiem standartiem un kvalitātei.

Aija Žigure ar
Jūratė Petrauskienė
no Lietuvas (pa vidu)
un Urmets Lī no Igaunijas (pa kreisi)

2023. gadā CSP eksperti piedalījušies 64 *Eurostat* darba grupu/komiteju sanāksmēs. *Eurostat* speciālo darba grupu darbā specifisku metodoloģisku jautājumu risināšanai CSP eksperti snieguši savu ieguldījumu 40 sanāksmēs. Kopā 2023. gadā attālināti notikušas 83 starptautiskās aktivitātes un 108 klātienē sanāksmes, kurās piedalījušies 263 CSP darbinieki. Papildu regulārajām aktivitātēm CSP eksperti snieguši ieguldījumu statistikas metodoloģijas saskaņošanā arī dažādu rakstisko konsultāciju ietvaros.

Laikā no 27. februāra līdz 3. martam CSP priekšiece Aija Žigure piedalījās ANO Statistikas komisijas 54. sesijā, kas ik gadu notiek Ņujorkā. Statistikas komisijas 54. sesijas darba kārtībā tika iekļauti tādi starptautiskajai statistikai kopienai aktuāli jautājumi kā progress darbā ar globālajiem rādītājiem Ilgtspējīgas attīstības mērķu mērīšanai, sociālās statistikas un māsaimniecību apsekojumu attīstības virzieni, ekonomiskās statistikas nākotne, nacionālo kontu attīstība, vides ekonomisko kontu metodoloģijas attīstība un turpmākie darba virzieni, oficiālās statistikas pamatprincipu ietvara piemērošanas aktualitātes, lielapjoma datu izmantošanas iespējas un izaicinājumi oficiālajā statistikā.

2023. gada 7.–8. martā Briselē notikušajā konferencē “Jaunas tehnikas un tehnoloģijas” CSP Transporta un tūrisma statistikas daļas vadītāja Dita Zemīte piedalījās paneldiskusijā “Privātu datu atkārtota izmantošana: eksperimentāla statistika par tiešsaistes naktsmītņu platformām”. Šobrīd tūrisma statistikā ir pieejami dati no četrām lielākajām digitālajām rezervēšanas platformām pasaulē – Booking, Airbnb, Expedia un Tripadvisor. Šos datus apkopo *Eurostat* un nodod dalībvalstīm saskaņā ar līgumu. Tālāk tie tiek publicēti oficiālās statistikas portālā, tiek sagatavoti preses paziņojumi un popularizēti starp datu lietotājiem pašvaldībās, tostarp Rīgā, Daugavpilī, Liepājā un Jūrmalā.

Dita Zemīte paneldiskusijā

Pēc ilgāka pārtraukuma atkal klātienē notika Baltijas valstu statistikas iestāžu sadarbības vadības sanāksme, kas rotācijas kārtībā 2023. gada 27.–28. aprīlī notika Viļņā, Lietuvā. Ik gadu šī sanāksme pulcē Baltijas statistikas iestāžu vadītājus, lai viens ar otru dalītos pieredzē par labajām praksēm iestādēs un apspriestu statistikas aktualitātes starptautiskā līmenī. Sanāksmes laikā tika izvērtēta iepriekšējā plānošanas perioda sadarbība, kā arī notika viedokļu

Starptautiskā sadarbība

apmaiņa par attiecību uzturēšanu ar nozīmīgākajiem partneriem un to, kā starptautiskās aktualitātes tiek atspoguļotas nacionālā līmenī. Tāpat sanāksmē diskutēts par statistikas iestāžu turpmāko sadarbību un apstiprināts Baltijas sadarbības plāns 2023.–2024. gadam. Nākamā sanāksme notiks 2024. gada aprīlī Latvijā.

CSP Komunikācijas daļas sabiedrisko attiecību speciāliste Sanda Rieksta 25.–26. maijā Luksemburgā apmeklēja ESS iestāžu un Eurostat komunikācijas speciālistu sanāksmi (PrESSnet), kur ik gadu komunikācijas speciālisti no dažādām valstīm prezentē savas valsts labās prakses un centienus statistikas komunikācijas jomā. Sanda Rieksta dalījās ar CSP pieredzi par iedzīvotāju aptaujas par ienākumiem un dzīves apstākļiem (SILC) un darbaspēka apsekojuma reklāmu un komunikāciju sabiedrībai, galvenokārt izceļot komiksu pielietojumu komunikācijā ar sabiedrību un vizuālās izmaiņas respondentu vēstulēs, padarot tās krāsainākas un pievilcīgākas. Šāda veida sanāksmēs komunikācijas speciālistiem dota iespēja gūt iedvesmu un padomus, kā statistiku padarīt pieejamāku un saprotamāku ikvienam.

12.–14. jūnijā notika virtuāla ANO ekspertu sanāksme par datu vākšanu, kuras laikā tika apspriestas aktuālās statistikas datu vākšanas metodes un komunikācija ar respondentiem un datu sniedzējiem. Tāpat ekspertiem bija iespēja uzzināt citu valstu pieredzi, ieviešot inovatīvus un modernus datu vākšanas rīkus, tajā skaitā mobilu ierīču lietošanu un dažādu robotizētu risinājumu izmantošanu. Statistikas datu apstrādes departamenta direktore Ramona Skakunova sniedza prezentāciju un piedalījās jautājumu un atbilžu diskusijā "Respondentu apkalpošana un izmantotās komunikācijas taktika", galvenokārt uzsverot tādus CSP un valsts mēroga pasākumus ar mērķi motivēt sniegt statistisko informāciju, kā akciju "Konsultē vispirms" vai dalību pasākumā "Ēnu diena".

Sestajā Baltijas-Ziemeļvalstu apsekojumu statistikas konferencē, kas 21.–25. augustā notika Somijā, CSP Matemātiskā nodrošinājuma daļas ekspertes Anastasija Meļņičuka un Jeļena Voronova stāstīja par CSP pieredzi ar adaptīvā izlases dizaina izmantošanu sociālo apsekojumu organizēšanā un neatbildētības analīzi ar R-indikatoriem Latvijas sociālajos apsekojumos.

Pēc vairāk nekā 10 gadu pārtraukuma 20.–21. septembrī atkal norisinājās Baltijas valstu sanāksme par tūrisma statistiku, ko CSP organizēja pirmoreiz. Baltijas valstu eksperti apsprieda tūrisma statistikas jomas jaunumus: jaunus datu avotus, maksājumu karšu statistikas izmantošanu, lietotāju vajadzības, nākotnes attīstību un daudz ko citu.

26.–28. septembrī Rīgā notika Eurostat/EFTA/ANO EEK organizēts augsta līmeņa seminārs Austrumu partnerības un Centrālāzijas valstīm par statistikas modernizācijas jautājumiem. Tajā Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta eksperti Armands Plāte un Dita Zemīte dalījās pieredzē par CSP

No kreisās:
priekšnieka vietnieks **Norberts Tālers**,
priekšiece **Aija Žigure**,
ES lietu koordinācijas daļas vadītāja
Ieva Zemeskalna

Sanda Rieksta (vidū)

Anastasija Meļņičuka un
Jeļena Voronova kreisajā pusē

Starptautiskā sadarbība

Aija Žigure paneļdiskusijā (no kreisās)

modernizācijas sasniegumiem – par administratīvo datu izmantošanu lauksaimniecības statistikas sagatavošanā, kā arī par jaunām metodēm tūrisma statistikas sagatavošanā un elektroauto statistikas sagatavošanu.

CSP priekšniece Aija Žigure 18.–20. oktobrī piedalījās ESS nacionālo statistikas iestāžu vadītāju ikgadējā konferencē (DGINS) un ESS komitejas 54. sanāksmē Korkā, Īrijā, kur panelī par ESS nākotnes iespējām iestāžu vadītāji sprieda par partnerību stiprināšanu un datu avotu pieejamības attīstības iespējām.

CSP Transporta un tūrisma statistikas daļas vadītāja Dita Zemīte ANO EEK Transporta statistikas darba grupas sanāksmes laikā 8.–9. novembrī sniedza prezentāciju par Elektroauto uzlādes staciju statistiku Latvijā un LUV (*Light Utility Vehicle*) statistiku Latvijā.

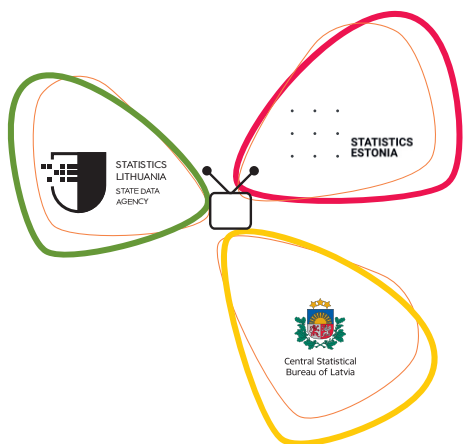

Lauksaimniecības un vides eksperti no Baltijas valstīm

7. un 8. decembrī Rīgā CSP Lauksaimniecības un vides departamenta vadība un eksperti uzņēma lauksaimniecības statistikas kolēģus no Igaunijas un Lietuvas, lai dalītos un apmainītos pieredzē un labajā praksē par lauksaimniecības statistikas jautājumiem un aktualitātēm. Sanāksmē tika apspriesti tādi temati kā statistika par pesticīdu lietošanu, lauksaimniecības cenu statistika.

Radio diena

Turpinot nostiprināt CSP starptautisko sadarbību un komunikāciju, 2023. gada nogalē Ziemassvētku noskaņās tika organizēta Baltijas statistiķu radio diena, kurā galvenais uzsvars likts uz kaimiņvalstu sadraudzību izklaidējošā formātā. Papildus mūzikai un sveicieniem kolēģi varēja iesaistīties izglītojošā viktorīnā, pārbaudot savu veiksmi un gudrību par Baltiju un Eiropu un tuvāk iepazīstot mūsu kaimiņu kultūru. Radio diena CSP darbiniekiem ir ne tikai iespēja atklāt jaunu mūziku no mūsu kaimiņvalstīm, bet arī sajūst kopīgās vērtības un baudīt sadarbības garu starp Baltijas valstu statistiķiem. Šajā svinīgajā dienā radio intervijas sniedza iestāžu vadītāji – Urmets Lī no Igaunijas, Aija Žigure no Latvijas un Jūrate Petrauskiene no Lietuvas –, apkopojot notikumus un sasniegto pagājušajā gadā. Trīnu Arak, Igaunijas pārstāve, dalījās ar stāstījumu par Igaunijas Statistikā notikušo sociālo mediju akciju “24 jautājumi”, kur 24 stundas no vietas ikvienam bija iespēja uzdot Igaunijas statistiķiem jautājumus par un ap datiem. Šīs akcijas mērķis bija izglītēt Igaunijas sabiedrību, it īpaši jauniešus, par to, cik svarīgu darbu veic statistikas iestādes.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Komunikācija ar sabiedrību

Jauns saturs statistikas portālā stat.gov.lv

2023. gadā oficiālās statistikas portāls stat.gov.lv papildināts ar jaunu saturu sadaļā "Labklājības un vienlīdzības rādītāji". Tajā apkopota statistika par sociālo iekļaušanos dažādās jomās (izglītība, veselība, nodarbinātība, mājokļa apstākļi u.c.), par 13 nabadzības un sociālās atstumtības riska grupām, par dzimumlīdztiesību dažādās jomās (izglītība un zinātne, lēmumu pieņemšana, darba samaksa u.c.), kā arī par dzīves kvalitāti. Šie pasākumi guva atzinību no politikas plānotājiem, apliecinot to nozīmīgumu un vajadzību valsts lēmumu pieņemšanā.

Labklājības ministrija oficiālās statistikas portālā uzsākusi publicēt datu kopas par: personām ar invaliditāti, pašvaldību sociālajiem pakalpojumiem, pašvaldību sociālo palīdzību un aprūpi mājās. Tiesu administrācija oficiālās statistikas portāla saturu papildinājusi ar datiem par tiesu darbu un notiesātajiem. Tāpat portāla statistikas tēmas papildinājušas citas iestādes, piemēram, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, Latvijas Nacionālais arhīvs, Zemkopības ministrija, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija un Nacionālais kino centrs.

PxWeb saimes 32. starptautiskā konference

14.–15. septembrī Rīgā notika PxWeb saimes programmatūras izstrādātāju un lietotāju 32. starptautiskā konference. Tajā piedalījās 40 dalībnieki klātienē, kā arī 40 – attālināti. Statistikas portāla stat.gov.lv datubāzei, kurā ir ap 1 500 datu tabulu, kopš 2003. gada izmanto PxWeb programmatūru, un šāda pieredzes apmaiņa starp izstrādātājiem un lietotājiem nodrošina informāciju par jaunāko programmatūru un pilnveido lietotāju zināšanas.

Komunikācija ar sabiedrību

Jauniešu izglītošana

18.–19. janvārī attālināti sniegtas prezentācijas Daugavpils ģimnāzijas 12. klašu skolēniem par statistikas portāla izmantošanu.

14. decembrī CSP viesojās privātās vidusskolas "Patnis" 10. klases skolēni, lai gūtu ieskatu matemātikas praktiskajā izmantošanā statistikā. Matemātiskā nodrošinājuma daļas vadītāja Ieva Aināre jauniešus iepazīstināja ar matemātiskajiem procesiem CSP. Sabiedrisko attiecību speciālistes Elīna Kūliņa un Sanda Rieksta parādīja, kā soli pa solim izmantot oficiālās statistikas portālu, iedrošinot jauniešus patstāvīgi meklēt un atlasīt sev interesējošos datus. Informācijas un komunikācijas departamenta direktors Uldis Ainārs atraktīvā diskusijā izcēla statistikas nozīmi sabiedrības sociāli ekonomisko procesu izziņāšanā un nākotnes lēmumu pieņemšanā.

Atzinības par veiksmīgu komunikāciju valsts pārvaldes konkursā

30. novembrī CSP saņēma divas Valsts kancelejas atzinības valsts pārvaldes komunikācijas profesionāļu darbu konkursā "Veiksmīgākais komunikācijas paraugs digitālajā vidē 2022.–2023. gadā" par pieteikumiem "Sveicam dzīvnieku aizsardzības dienā!" un "Cik gadu vīrietis nodzīvo pensijā?".

Publicitāte medijos un sociālajos tīklos

2023. gadā CSP izplatījusi ap 200 statistikas ziņu, kā arī informāciju par CSP darbības aktualitātēm. Pirmie trīs nozīmīgākie mediji sasniegtās auditorijas ziņā bija portāli Delfi, TVnet, nra.lv. Starp 20 nozīmīgākajiem: četri radio – LR1, LR2, SWH, Skonto – un divas televīzijas – LTV1, Tv3.

Rīkotas vairākas preses konferences: 1. jūnijā par iedzīvotāju skaita izmaiņām Latvijā 2022. gadā. Medijus pārstāvēja TV3, LTV, Latvijas Radio, nacionālā ziņu aģentūra LETA, nra.lv. 17. augustā rīkota preses konference, lai sniegtu plašāku skaidrojumu medijiem par ekonomikas ministres uzdevumā publicēto eksportētāju uz Krieviju un Baltkrieviju sarakstu. Medijus pārstāvēja TV3, LTV, ReTV, TV24, Latvijas Radio, nacionālā ziņu aģentūra LETA, Delfi, TVnet, LSM, Latvijas Avīze. 19. septembrī rīkota preses konference par 2023. gada lauku saimniecību integrētās statistikas apsekojuma sākšanu, kurā piedalījās LTV, Dienas Bizness, LETA, ReTV, Zemnieku saeima.

Medijos CSP minēta 13 000 reižu. 2023. gadā CSP pārstāvju publicitātes līderes ir Sociālās statistikas departamenta direktore Baiba Zukula (55) un priekšiece Aija Žigure (46). Seko sabiedrisko attiecību speciāliste Sanda Rieksta (28), Makroekonomiskās statistikas departamenta direktors Intars Abražuns (18), Sociālās statistikas departamenta direktores vietniece Ance Ceriņa (15), kā arī citas CSP amatpersonas (kopā 27).

CSP viesojās privātās vidusskolas "Patnis" 10. klases skolēni

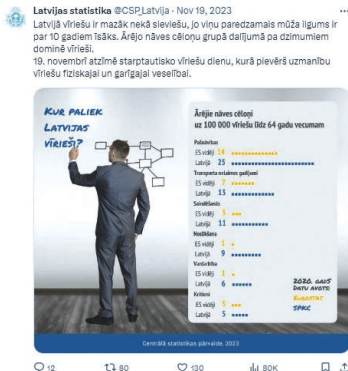

Komunikācijas balvu saņēma
Gundega Kuzmina

Karikatūra par dzimstības samazināšanos

Komunikācija ar sabiedrību

Lasītākā @CSP_Latvija
tvitera konta ziņa

Akciju sabiedrībai "Preiļu siers"
pasniegtā balva

2023. gadā demogrāfija (15,7 %) bija visbiežāk pieminētais temats medijos. Inflācijas tematika bija otrajā vietā (14,6 %), jo, turpinot samazināties patēriņa cenām, atslāba arī mediju interese par šo tematu. Trešajā vietā bija mājsaimniecības (8,8 %), kam sekoja tēmas – nodarbinātība/bezdarbs (8,3 %), algas (7,8 %), IKP (7,4 %), ārējā tirdzniecība (6 %), cita informācija (3,8 %), tūrisms (3,6 %), rūpniecība (3,2 %), tirdzniecība (2,8 %), būvniecība (2,8 %), izglītība (2,8 %), enerģētika (2,5 %), eksportējošo uzņēmumu saraksti (2,4 %; šī tēma parādījās gada otrajā pusē, sākot no augusta), apsekojumi (1,9 %), valdības finanses (1,6 %), lauksaimniecība (1,5 %), ražošanas cenas (1 %) u.c.

2023. gada beigās @CSP_Latvija tvitera kontam bija 8 530 sekotāju, @CSB_Latvia tvitera kontam angļu valodā – 3 830 sekotāju, Facebook kontam – 4 300 lietotāju.

Informācijas pieprasījumi

2023. gadā CSP sniegusi atbildes uz 1 000 informācijas pieprasījumiem no iedzīvotājiem, valsts institūcijām un uzņēmumiem, kā arī 22 datu lietotāji regulāri nodrošināti ar statistikas datu apkopojumiem. Tāpat atbildēts uz 175 mediju jautājumiem, no tiem 40 bijuši CSP amatpersonu komentāri TV vai radio. No medijiem visbiežāk datus vai CSP amatpersonu komentārus prasīja Latvijas Televīzija (39), Latvijas Radio (21), Delfi (11), TV3 (10), Latvijas Avīze (8), nra.lv (8) TVnet (7), Dienas Bizness (5).

CSP balva

28. decembrī Preiļu datu savākšanas centra vadītāja Konstantīna Seile pasniedza ikgadējo CSP balvu akciju sabiedrībai "Preiļu siers" par teicamu sadarbību kvalitatīvas statistikas nodrošināšanā 2023. gadā.

KVALITĀTES VADĪBAS UN
INFORMĀCIJAS DROŠĪBAS
PĀRVALDĪBAS SISTĒMA

Kvalitātes vadības un informācijas drošības pārvaldības sistēma

Kopš 2018. gada CSP kvalitātes vadības sistēma ir sertificēta atbilstoši standartam ISO 9001:2015 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības". CSP kvalitātes vadības sistēma ir ieviesta, lai nodrošinātu statistikas produktu un pakalpojumu atbilstību lietotāju vajadzībām un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, efektīvi izmantojot pilnveidošanās iespējas un pieejamos resursus. CSP ir sertificēta iestādes pamata darbības sfēra: Oficiālās statistikas nodrošināšana – plānošana, izstrāde, datu iegūšana, apstrāde, analīze un izplatīšana.

Līdz ar CSP stratēģijas atjaunināšanu 2023. gadā pārskatīta un atjaunota arī CSP Kvalitātes politika. CSP Kvalitātes vadības grupas sanāksmēs pārrunāta iekšējo un ārējo faktoru ietekme uz CSP Kvalitātes vadības sistēmu, kvalitātes mērķu izpildes līmenis un resursu piemērotība mērķu sasniegšanai, CSP risku vadība, procesu mērķu izpildes rādītāji, ārējo piegādātāju izpildījums, iekšējo un ārējo auditu rezultāti.

2023. gadā atbilstoši 3 gadu audita programmai (2022.–2024. gadā) kvalitātes iekšējā audita ietvaros tika veiktas 49 intervijas ar CSP nodarbinātajiem un daļu vadītājiem 16 struktūrvienībās. Sagatavoti audita konstatējumi un gala ziņojums, un neatbilstības nav konstatētas.

Informācijas drošības pārvaldība ir viena no CSP pastāvīgajām prioritātēm. Saskaņā ar prasībām par konfidencialitāti, integritāti un pieejamību, informācijas un tehniskie resursi tiek klasificēti, un tiek veikta riska pārvaldība attiecībā uz informācijas drošību. Liela uzmanība tiek veltīta informācijas apstrādes sistēmu darbības stabilitātei un uzticamībai.

2023. gadā *Eurostat* uzdevumā ārējais auditors veica informācijas drošības sistēmas novērtējumu CSP, lai gūtu pārliecību, ka atbilstoši ESS IT drošības ietvaram tā veidota un uzturēta efektīvi. ESS IT drošības ietvars ir būtisks instruments, lai nodrošinātu efektīvu un uzticamu datu apkopošanu un analīzi. Tas ietver gan tehniskos risinājumus, piemēram, datu uzglabāšanu un datu apmaiņas platformas, gan arī standartus un protokolus, kas nodrošina datu drošību un saderību starp dažādām pētniecības iestādēm un valstīm. Ārējais auditors pozitīvi novērtēja CSP nepārtraukto progresu informācijas drošības politikas uzlabošanā, un apstiprināja CSP izveidotās informācijas drošības sistēmas atbilstību ESS IT drošības ietvaram.

2023. gada oktobrī sekmīgi klātienē noritējis CSP abu vadības sistēmu – kvalitātes vadības sistēmas un informācijas drošības pārvaldības sistēmas – uzraudzības audits. Arī šoreiz SIA "BM Certification" auditori atzina, ka CSP sekmīgi uztur un pilnveido gan kvalitātes vadības sistēmu, gan informācijas drošības pārvaldības sistēmu. To apliecina audita rezultāti – līdzīgi kā iepriekšējos auditos, arī 2023. gada auditā neatbilstības nav konstatētas. Audita laikā tika gūta pārliecība par sistēmas atbilstību standartiem ISO 27001:2013 un ISO 9001:2015.

FINANŠU RESURSI UN REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Finanšu resursi un rezultatīvie rādītāji

CSP īstenotās budžeta programmas

2023. gadā CSP budžetu veidoja šādas **budžeta programmas (apakšprogrammas)**:

- 24.00.00 programma "Statistiskās informācijas nodrošināšana";
- 63.00.00 programmas "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2014–2020)" 63.07.00 apakšprogramma "Dalība starptautiskajos izglītības pētījumos";
- 67.00.00 programmas "Eiropas kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana" 67.06.00 apakšprogramma "Eiropas kopienas iniciatīvas projekti";
- 70.06.00 programma Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm;
- 71.06.00 programma Norvēģijas finanšu instrumenta finansētās "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide (LV-CLIMATE)";
- 99.00.00 programma "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".

2023. gadā minēto budžeta programmu ietvaros CSP galvenās aktivitātes bija saistītas ar stratēģiskā mērķa, apstiprināto prioritāšu un veicamo uzdevumu izpildi, nodrošinot statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu augstas kvalitātes oficiālo statistiku.

CSP budžets

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2023. gadā bija 191 640 eiro, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājušies par 98 678 eiro jeb 106,1 %. Ieņēmumu palielinājumu veido 2023. gadā noslēgtais līgums par Latvijas mājsaimniecību finanšu un patēriņa aptaujas veikšanu.

Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem 2023. gadā bija 13 220 799 eiro, un, salīdzinot ar 2022. gadu, palielinājums ir par 166 819 eiro. Lielākās izmaiņas veido 24.00.00 programmā "Statistiskās informācijas nodrošināšana" piešķirtais finansējums valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanai, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atbildību, un uzlabotai cilvēkkapitāla un nodarbinātības pārvaldībai Latvijā.

CSP kopējie budžeta izdevumi 2023. gadā bija 13 431 274 eiro, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājušies par 229 471 eiro jeb 1,8 %.

Uzturēšanas transferta izdevumi samazinājušies par 41 156 eiro, tos veido 2022. gadā 24.00.00 programmas "Statistiskās informācijas nodrošināšana" ietvaros noslēgtā starpresoru vienošanās ar Valsts augu aizsardzības dienestu,

Finanšu resursi un rezultatīvie rādītāji

ietvaros noslēgtā starpresoru vienošanās ar Valsts augu aizsardzības dienestu, veiktais apsekojums par pesticīdu pielietošanu lauksaimniecības kultūrām (graudaugu un pākšaugu kultūraugiem un rapsim) 2022. gada ražas nodrošināšanai, kā arī 2022. gadā uzsākts un 2023. gadā pabeigts 67.06.00. programmas "Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti" ietvaros projekts "Pilotpētījums par ģeotelpiskās informācijas izmantošanu statistikas datu par zālāju apsaimniekošanu ieguvē", kura nodrošināšanai noslēgta starpresoru vienošanās ar Lauku atbalsta dienestu par informācijas sniegšanu.

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	2022. gadā faktiski	2023. gadā	
			plānots	faktiski
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	13 204 263	13 675 188	13 469 848
1.1	dotācijas	13 052 980	13 400 542	12 220 799
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	92 961	211 562	191 640
1.3.	transferti	57 322	63 084	57 410
2.	Izdevumi (kopā)	13 201 802	13 675 188	13 431 274
2.1	uzturēšanās izdevumi (kopā)	10 988 975	12 629 172	12 431 379
2.1.1.	kārtējie izdevumi	10 931 819	12 613 172	12 415 379
2.1.2.	uzturēšanas izdevumu transferti	57 156	16 000	16 000
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 212 827	1 046 016	999 895

Rezultatīvie rādītāji

CSP darbības stratēģijā 2023.–2027. gadam budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros plānotie darbības rezultāti ir sasniegti, ko raksturo tālāk tabulā norādītie rezultatīvie rādītāji.

Finansiālie rādītāji	2022. gadā faktiski	2023. gadā	
		plānots	faktiski
Statistikas nodrošināšana un uz procesiem orientētas statistikas ražošanas attīstība			
Partnerības ar respondentiem ietvaros organizētas statistikas ražošanas attīstības veicināšanas aktivitātes (skaits)	3	3	3
Uzņēmumu statistikas pārskatu vidējais atbildētības līmenis (%)	90	90	92
Ar nozīmīgākajiem administratīvo datu turētājiem noslēgtie/aktualizētie sadarbības līgumi (skaits)	4	2	6
Aprēķināti ražotāju cenu kopindeksi (skaits)	5	5	5
Atvērto datu portālā publicētas statistikās klasifikācijas (skaits)	–	15	20
SUR ieviešana (%)	50	100	100
Mājokļi, par kuriem veikts mājokļa pieejamības izvērtējums (skaits)	110 000	110 000	110 000
Izvērtēti jauni datu avoti izmantošanai statistikas ražošanā (skaits)	–	1	1
Dalība starptautiskās konferencēs un semināros par CSP pieredzi inovatīvo datu apstrādes metožu un datu avotu izmantošanas ieviešanā (skaits)	1	2	4
Statistikas un datu pieejamības nodrošināšana datu lietotājiem			
Aktivitātes datu lietotāju informēšanā par aktuālu statistiku (skaits)	4	2	3
Sagatavota detalizēta teritoriālā statistika (režģa dati, ciemi, blīvi apdzīvotas teritorijas, pilsētu apkaimes, pagastu detalizācijā) (tēmu skaits)	2	2	3
Inovatīvi statistikas produkti (skaits)	1	1	1
Publiski pieejamās informācijas kvalitātes pilnveidošanas pasākumi, uzturot atgriezenisko saiti ar statistikas lietotājiem (skaits)	4	4	4

Finanšu resursi un rezultatīvie rādītāji

Finansiālie rādītāji	2022. gadā faktiski	2023. gadā	
		plānots	faktiski
Publicēti eksperimentālās statistikas rādītāji (skaits)	2	2	3
CSP statistisko datu vākšanas, apstrādes un izplatīšanas informācijas sistēmu attīstība			
Pieejamo elektronisko veidlapu īpatsvars Elektroniskajā datu vākšanas sistēmā (%)	94	94	94
Datu noliktavas ietvaros integrēti dati no ārējiem datu sniedzējiem/īpašniekiem (skaits)	77	70	70
Oficiālās statistikas sistēmas koordinācija			
Izstrādāta un aktualizēta Oficiālās statistikas programma vidējam termiņam (skaits)	1	1	1
Latvijas statistikas iestāžu, kas ražo Eiropas statistiku, atbilstība ESPK prasībām (%)	90	90	92
Sanāksmes Latvijas statistikas iestādēm par aktuāliem darbības jautājumiem (skaits)	3	3	4
Statistikas padomes sanāksmes (skaits)	4	4	4
Augstskolu un profesionālās izglītības iestāžu absolventu monitorings			
Monitorings par Latvijas augstskolu absolventiem (absolventu skaits)	60 000	75 000	75 000
Monitorings par Latvijas profesionālās izglītības iestāžu absolventiem (absolventu skaits)	24 000	32 000	32 000

PERSONĀLS UN PERSONĀLA VADĪBA

Personāls un personāla vadība

CSP lielākā vērtība ir pieredzējuši un augsti kvalificēti darbinieki, viņu kompetence un profesionalitāte. Darbinieku spējas un prasmes ir būtiskas CSP darbībai un tās mērķu sasniegšanai, nodrošinot augstu darba kvalitāti un efektivitāti. CSP izcilību veido tās augsti izglītotais un kompetentais kolektīvs – 80 % nodarbināto ir ieguvuši augstāko izglītību, no tiem 55 % ir maģistra grāds.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, CSP amata vietu skaits samazinājās, sasniedzot 495 amata vietas, no kurām 246 ir valsts civildienesta ierēdņu un 249 darbinieku amata vietas. Vidējais nodarbināto skaits 2023. gadā bija 444. Dzimuma attiecības rādītājs, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir nemainīgs – sieviešu īpatsvars kopējā nodarbināto skaitā bija 87 %.

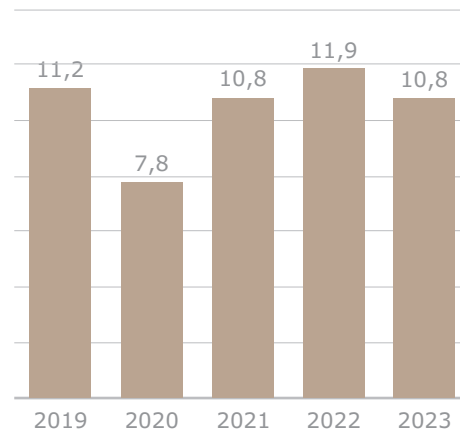
2023. gadā CSP kolektīvam pievienojās 56 jauni nodarbinātie, savukārt civildienesta un darba tiesiskās attiecības ar CSP pārtrauca 48 nodarbinātie. Biežākie iemesli civildienesta un darba attiecību pārtraukšanai ir nodarbināto un darba devēja savstarpējā vienošanās, nodarbināto uzteikums un valsts noteiktā pensijas vecuma sasniegšana. Noslēguma aptaujā (*exit pool*) nodarbinātie kā galvenos aiziešanas iemeslus norādījuši nepietiekamo atalgojumu, izaugsmes trūkumu karjerā, personīgos apstākļus un pensijas vecuma sasniegšanu.

Personāla mainības rādītājs salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir samazinājies par vienu procentpunktu, sasniedzot 10,8 %. Jauno darbinieku mainības rādītājs (aprēķināts, ņemot vērā darbinieku skaitu, kuri nostrādāja CSP mazāk par gadu) ir 2,7 %. Ceturto daļu (25 %) no tiem, ar kuriem 2023. gadā ir izbeigtas civildienesta un darba tiesiskās attiecības, veido darbinieki, kuri CSP ir nostrādājuši mazāk nekā gadu.

2023. gadā tika izsludināts 101 vakanto amatu konkurss, no kuriem 80 bija uz ierēdņu amata vietām un 21 – uz darbinieku amata vietām. Gada laikā bija saņemti pieteikumi no 300 pretendentiem. 54 konkursi beidzās bez rezultāta, 17 gadījumos neviens pretendents nepieteicās, pārējos gadījumos pretendenti neatbilda amata prasībām vai paši atteicās no dalības konkursā.

Gada beigās bija 48 vakantas amata vietas, no kurām lielākā daļa bija ekspertu (23), datubāzes programmētāju (3), statistikas matemātiķu (3) un sistēmanalītiķu (2) vakances.

Profesionāla un objektīva personāla atlases procesa nodrošināšanai tiek izveidota konkursa komisija, kas veic pretendentu izvērtēšanu vairākos posmos, izmantojot strukturētus kritērijus un organizējot praktiskās pārbaudes un pārrunas. Jaunajiem darbiniekiem sākotnējo mēnešalgas apmēru nosaka algoritms, kas ņem vērā jaunā darbinieka kvalifikāciju un kompetences vērtējumu.

Personāla mainības rādītājs

Personāls un personāla vadība

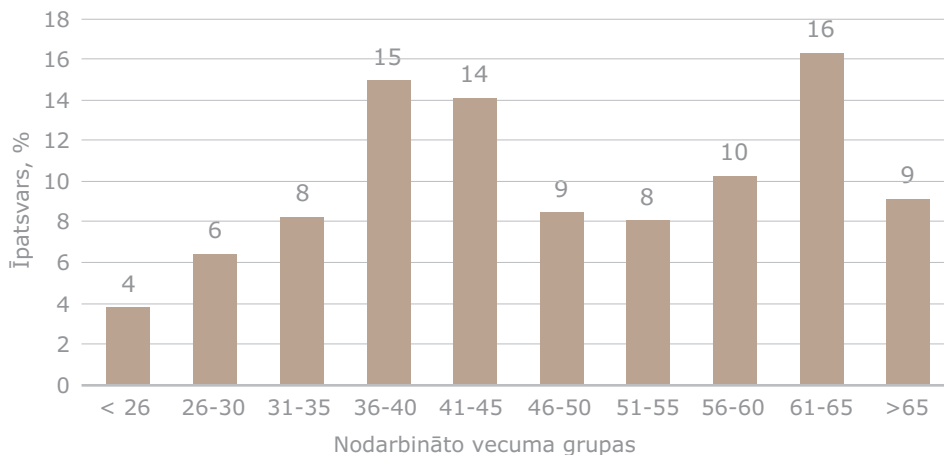
Lai piesaistītu talantīgus profesionāļus, CSP cieši sadarbojas ar augstākajām mācību iestādēm, piedaloties informatīvajos pasākumos un stāstot par statistikas nozares specifiku un karjeras iespējām iestādē. Tāpat CSP aktīvi piedalās studiju programmu akreditācijas procesā kā potenciālais darba devējs, sniedzot atsauksmes un novērtējumus, kas balstīti uz praksē gūtajām zināšanām. Tas nodrošina prasmju un zināšanu pārnēsamību, kā arī veicina apmācību procesa attīstību un nepārtrauktu pilnveidi.

Pārvaldes darba devēja tēla popularizēšanai sagatavots video, kas raksturo CSP kā darba devēju

Cilvēkkapitāla attīstības tendences Latvijā, galvenokārt demogrāfiskie rādītāji un iedzīvotāju izglītības līmenis, kā arī nekonkurētspējīgs atalgojums valsts pārvaldē, rada izaicinājumu noturēt un piesaistīt augsta līmeņa profesionāļus, jo īpaši datu apstrādes, datu analīzes un informācijas tehnoloģiju jomā. 2022. gadā sākta *Atlīdzības reforma* valsts pārvaldē paredz pakāpenisku pāreju uz konkurētspējīgākas atlīdzības noteikšanu, tostarp CSP nodarbinātajiem. CSP īpašu uzmanību pievērš nodarbināto profesionālās attīstības veicināšanai, iespēju robežās nodrošinot gan horizontālās, gan vertikālās karjeras izaugsmes iespējas iestādes ietvaros un valsts pārvaldē. Iepriekšējā gadā 7 nodarbinātie pieņēma izaicinājumu virzīties pa karjeras hierarhijas kāpnēm vertikāli uz augšu.

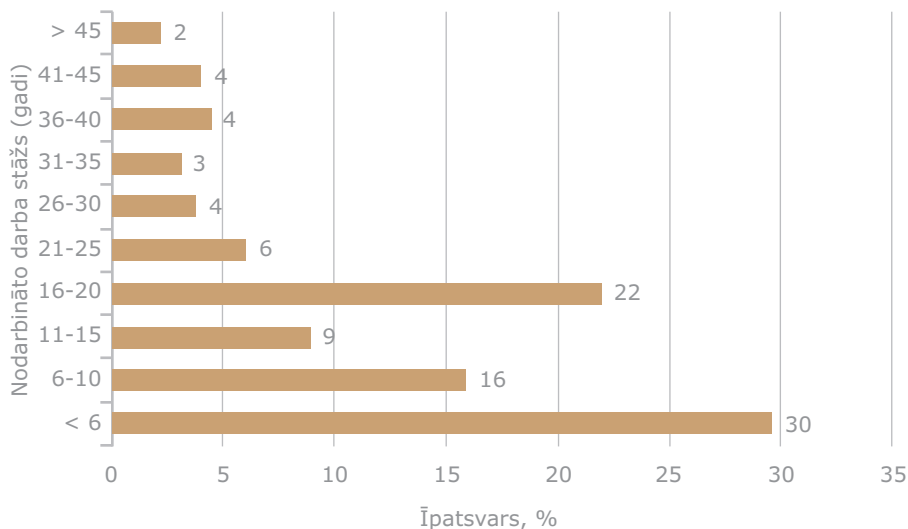
CSP personāla vidējā vecuma rādītājs vairākus gadus saglabājas virs 45 gadiem, un 2023. gadā tas bija 48 gadi. Ceturtā daļa (25 %) CSP nodarbināto ir vecāki par 61 gadu, 2023. gada 31. decembrī 13 % nodarbināto ir sasnieguši valsts noteikto pensionēšanās vecumu.

Personāls un personāla vadība

Lielākā daļa nodarbināto (55 %) CSP ir nostrādājuši līdz 15 gadiem, un ievērojamai daļai (32 %) nodarbināto darba ilgums CSP ir no 16 līdz 30 gadiem. Šie rādītāji ietekmē vidējā nodarbināto darba stāža rādītāju, kas vairākus gadus saglabājas augstā līmenī – 15 gadi.

Nodarbināto darba stāža struktūra

Nodarbināto zināšanu un prasmju paaugstināšanai un nostiprināšanai CSP pastāvīgi piedāvā iespēju mācīties un pilnveidoties. Mācību procesa organizēšanā CSP meklē labākos risinājumus nodarbināto profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai, organizējot CSP vajadzībām pielāgotas mācības lielākām nodarbināto grupām vai nodrošinot individuālas mācību iespējas. 2023. gadā kompetenču un prasmju attīstības fokuss bija uz digitālajām prasmēm un vadītāju kompetenču attīstību, lai stiprinātu vadītāju lomu kā virzītājspēku darbinieku kompetenču attīstībā un CSP mērķu sasniegšanā. Starp nozīmīgākajām aktivitātēm iepriekšējā gadā var atzīmēt apmācības arī tādās jomās kā komunikācijas kompetenču pilnveidošana, projektu vadība, profesionālo prasmju apmācības informāciju tehnoloģiju jomā un angļu valodas zināšanu pilnveide grupās. Eurostat organizētos Eiropas statistiķu profesionālās apmācībās piedalījās 19 nodarbinātie. Pēdējā gada laikā 88 % nodarbināto ir piedalījušies vismaz vienā no CSP organizētajām mācībām.

Darba tirgū aktuālas tendences liecina, ka mikroklimata apstākļi darba vietā ir nozīmīgs faktors, kas ietekmē darbinieku apmierinātību. CSP nodarbinātie

Personāls un personāla vadība

Sociālās statistikas departaments
saliedēšanās pasākumā Jelgavā

CSP apbalvojumus saņēmušie
darbinieki

2023. gadā turpināja veikt savas funkcijas un uzdevumus galvenokārt attālināti, patstāvīgi izvēloties darba vidi, kas ir produktīva un vislabāk atbilst amata pienākumu veikšanai. Nodarbināto apmierinātības un iesaistes veicināšanai, rūpējoties par viņu labbūtību un labsajūtu, CSP organizēja lekcijas labbūtības jomā un pasākumu nodarbināto bērniem.

Dažādi pasākumi, kas veicina saliedēšanos, kļūst aizvien būtiskāki, sniedzot darbiniekiem iespēju iepazīt savus kolēģus un stiprināt komandas garu. Tā Sociālās statistikas departamentā ir tradīcija katru gadu rīkot saliedēšanās pasākumu, kas ne tikai veicina jauno darbinieku iekļaušanos, bet ir arī iekšējā komunikācija par aktualitātēm – sniegtas prezentācijas par risinājumiem datu apstrādē un analizē, notiek diskusijas par departamenta darba procesa pilnveidi.

Par profesionālu darbu statistikas sistēmā, nozīmīgu ieguldījumu datu apstrādes procesu attīstības veicināšanā un pilnveidē, kā arī nozīmīgu ieguldījumu statistikas metodoloģijas attīstībā EM Pateicības raksts pasniegts Līgai Strūvei, Kalvim Okmanim, Elitai Orupai, Kristīnai Bagočūnienei, Inesei Pereverteņai un Sintijai Kintijai Ancānei.

CSP Atzinības raksts par nozīmīgu un ilggadēju ieguldījumu statistikas ražošanas sistēmas attīstībā un modernizācijā pasniegts Zaigai Priedei, Dacei Krievkalnei, Evitai Kupčei, Jānim Jukāmam, Dinai Brīdakai, Sandai Riekstai un Jovitai Krēmanei. Atzīmējot ieguldījumu statistikas iegūšanas, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstībā, CSP Pateicības raksts pasniegts Ingai Vanagai, Solveigai Apsītei, Ievai Nadziņai, Vilmai Bricei, Inārai Meluškānei, Marinai Rumakai, Anitrai Celmai, Dacei Drullei, Santai Kalniņai, Natālijai Jereminai, Dacei Baradakai, Jūlijai Ivanovai, Ingai Pribitokai, Zandai Dukaļskai un Vijai Veidemanei.

EIROPAS PRASMJU GADS

Eiropas Prasmju gads

Turpinot vairāk nekā pirms 40 gadiem aizsākto tradīciju noteikt Eiropas gada tēmu, Eiropas Komisija (EK) 2023. gadu pasludināja par Eiropas Prasmju gadu. Šis solis dod papildu stimulu sociālo mērķu sasniegšanai līdz 2030. gadam, kurā paredzēts, ka vismaz 60 % pieaugušo ik gadu piedalās mācībās un vismaz 78 % ir nodarbināti.

Iegūtās prasmes ir būtiskas, lai veiksmīgi pielāgotos darba tirgus pārmaiņām un pilnībā iesaistītos pilsoniskajā sabiedrībā un demokrātiskajos procesos. Eiropas Prasmju gada ietvaros EK ierosinājusi veicināt mūžizglītību visā sabiedrībā.

Lai gūtu visaptverošus datus par iedzīvotāju līdzdalību izglītībā un apmācībā, kas ir nozīmīgs detalizētas informācijas avots dalībai mūžizglītībā, CSP 2021.–2022. gadā veica aptauju **"Pieaugušo izglītība"**. Tajā tika apkopota informācija par Latvijas iedzīvotāju vecumā no 18 līdz 69 gadiem dzimto valodu, valodu prasmēm un izglītības pieredzi gan formālā, gan neformālā izglītības vidē, ieskaitot apmeklētos kursus, seminārus un konferences, kā arī pašmācības metodes. Šīs aptaujas rezultāti pieejami oficiālās statistikas portālā.

Pieaugušo izglītības aptaujas rezultāti publicēti trīs preses ziņojumos: "89 % Latvijas iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda nav latviešu, spēj sazināties latviešu valodā", "64 % Latvijas iedzīvotāju dzimtā valoda ir latviešu", "37 % Latgales iedzīvotāju mājās un ikdienā lieto latgaliešu valodu". Sociālajos tīklos tika izveidotas arī vizualizācijas par iedzīvotāju valodu prasmēm.

Aptaujas rezultāti tika prezentēti Finanšu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas un Rīgas Tehniskās universitātes rīkotajā augsta līmeņa konferencē "Kā vadīt Latvijas cilvēkresursu attīstību?". Konferencē tika uzsvērts kvalitatīvu datu, datu savietošanas un datus balstītu lēmumu nozīme politikas plānošanā kopumā, kā arī tika apspriesta CSP loma šajā procesā.

Stiprinot partnerību ar akadēmisko sektoru, tika turpināta 2021. gadā iesāktā diskusija un akadēmiskā gaisotnē apspriestas izglītības un sociālās statistikas aktualitātes. Klātienē un attālināti piedalījās vairāku ministriju un augstskolu pārstāvji. **Akadēmiskajās brokastīs** tika apspriesti pieaugušo izglītības jautājumi, prezentējot aptaujas rezultātus par izglītību un valodu prasmēm, kā arī gaidāmos sociālās statistikas jaunumus.

Jau vairākus gadus CSP 9. maijā atzīmē **Eiropas dienu** ar dažādiem informatīviem pasākumiem CSP darbiniekiem. 2023. gadā Eiropas dienu CSP atzīmēja Eiropas Prasmju gada ietvaros, tāpēc CSP darbinieki tika aicināti piedalīties nelielā foto un video projektā, kurā katrs varēja radoši prezentēt savas prasmes kolēģiem, saistot šo uzdevumu ar Eiropas Prasmju gada tematiku.

Pēdējos gados iedzīvotāju dalība pieaugušo izglītībā ir pieaugusi – apstiprinoši uz minētajiem jautājumiem atbildēja 52,2 % aptaujāto vecumā no 25 līdz 64 gadiem (2016. gadā – 47,5 %)

Akadēmiskās brokastis

Eiropas Prasmju gads

Kolēģi parādīja savus talantus – šūšanu, slēpošanu, fotografēšanu, dziedāšanu, pavārmākslu un cieto riekstu risināšanu. CSP darbinieku demonstrētās unikālās prasmes un talanti pašos dalībniekos radīja lepnumu, kā arī veidoja stiprāku saikni ar saviem kolēģiem.

Video tika publicēts CSP iekštīklā Eiropas dienā, un tajā pašā laikā tika izplatīts aicinājums CSP kolēģiem piedalīties erudīcijas spēlē ar jautājumiem par Eiropas Savienību un CSP.

Tāpat darbinieki tika aicināti iesaistīties **Eiropas Eksāmenā**, lai pārbaudītu savas zināšanas par ES, tās vēsturi un procesiem. Par vienu no visaktīvākajām valsts iestādēm tika atzīta CSP, saņemot atzinību no Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā un Eiropas Kustības Latvijā.

Eiropas dienā, 9. maijā, trīs komandas sacentās Eiropas dienas erudīcijas spēlē "Rādi savas prasmes!" un pārbaudīja savas zināšanas par dažādiem jautājumiem par ES un CSP lomu tajā. Viktoriņā par ES vēsturi, kultūru, tradīcijām un Latviju ES uzvaru izcīnīja komanda "Trīs paaudzes".

20. oktobrī Eiropas statistikas sabiedrība jau astoto gadu svinēja **Eiropas Statistikas dienu**. Turpinot popularizēt Prasmju gadu, šajā dienā CSP iekštīklā tika publicēta infografika par CSP darbinieku dažādajām izglītības jomām, atklājot, ka mūsu darbinieki ir ne tikai talantīgi un gudri, bet arī dziļi apņēmīgi sevi allaž izaicināt un attīstīties – pie mums strādā mākslas zinātnieks, cietvielu fiziķis, ķīmiķis, sākumskolas skolotājs, medicīnas māsa, psihologs, vēsturnieks un vēl daudzu citu jomu speciālisti.

CSP strādā aptuveni 450 darbinieki – dažādu profesiju un specialitāšu pārstāvji, kurus vieno analītisks un zinātkārs skats uz pasauli, precizitāte, strādājot ar detaļām, kā arī spēja saskatīt kopainu. CSP darbiniekiem statistikas ražošanas procesā galvenokārt nepieciešamas matemātiskās un statistikas zināšanas, datu analīzes, datu interpretācijas un programmēšanas prasmes, lai efektīvi izmantotu informācijas tehnoloģiju rīkus, kas nepieciešami datu apstrādei, analīzei un vizualizācijai. CSP mācību fokusā ir pastāvīga darbinieku prasmju attīstīšana ar uzsvāru uz darbinieku pašmācīšanās kompetences attīstības veicināšanu. 2023. gadā efektīvākas datu apstrādes rīku izmantošanas prasmes attīstījuši 63 nodarbinātie, no tiem SQL kursu apguvuši 28 nodarbinātie.

Svarīgas ir arī t.s. *mīkstās prasmes (soft skills)*, piemēram, komunikācija un sadarbība. 2023. gadā komunikācijas kompetenču paaugstināšanas apmācībās piedalījušies 58 nodarbinātie, savukārt prezentācijas vai komunikācijas prasmes angļu, franču valodā apguvuši 53 nodarbinātie.

Lai uzturētu nemainīgi augstu grantu projektu īstenošanas kvalitāti, CSP rūpējās par projektu vadības kompetences uzturēšanu un attīstīšanu. 2023. gadā esošajiem un topošajiem projektu vadītājiem divu dienu garumā bija iespēja

Darbinieku prasmes

Aija Žigure, saņemot atzinību par CSP darbinieku sniegumu Eiropas Eksāmenā

Eiropas Prasmju gads

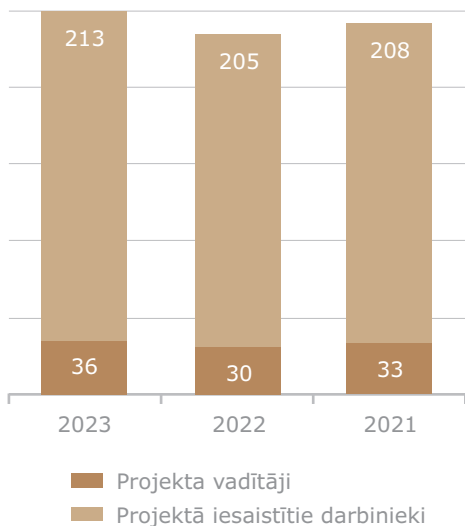
piedalītiesursos, kas pielāgoti tieši CSP projektu vadības praksei. Tā bija iespēja nostiprināt savas zināšanas pieredzējušajiem projektu vadītājiem, bet potenciālajiem projektu vadītājiem apgūt teorētiskās iemaņas projektu vadībā.

CSP darbiniekiem ir iespēja piedalīties apmācībās Eiropas statistiķu apmācību programmas (turpmāk – ESTP) ietvaros. Tā ir *Eurostat* organizēta un koordinēta iniciatīva, lai veicinātu izglītību un apmācību oficiālajā statistikā Eiropas statistikas biroju un ONAS darbiniekiem. ESTP mācību kursu programma ir pielāgota Eiropas statistikas sistēmas specifiskajām mācību vajadzībām. Kursi, ko piedāvā statistikas biroju darbiniekiem, pievērš uzmanību vienotām Eiropas koncepcijām un tiesību aktiem, kā arī dalās pieredzē un veiksmes stāstos par Eiropas valstu statistikas biroju īstenošanas praksi.

Eurostat organizētajās Eiropas statistiķu profesionālās apmācībās katru gadu piedalās aptuveni 20 nodarbinātie. CSP rīko pēcpusdienu sesijas, kurās kolēģi dalās ar savu pieredzi un veiksmes stāstiem pēc ESTP kursa apmeklējuma, bieži ierosinot inovatīvas idejas darba procesa uzlabošanai.

Lai uzlabotu darbinieku izpratni par iestādes produktiem un pakalpojumiem, paaugstinātu darbinieku zināšanas un veicinātu efektīvāku darba veikšanu, CSP organizē iekšējās mācības par statistikas datu sistēmām (piemēram, Sociālās statistikas datu noliktava, ISDAVS), aktuāliem statistikas jautājumiem (piemēram, jauniem apsekojumiem un veidlapām, izmaiņām datu klasifikatoros), kā arī mācības par informācijas drošību, personas datu aizsardzību un kvalitātes jautājumiem.

2023. gada 9.–10. martā pēc Covid-19 ierobežojumu atcelšanas notika pirmais klātienē seminārs intervētājiem par aktuāliem apsekojuma jautājumiem (EU-SILC, DSA), kurā Matemātiskā nodrošinājuma daļas matemātiķi skaidroja izlašu veidošanu apsekojumos. Papildus programmā bija iekļauta lekcija "Savu un respondentu emociju vadīšana klātienē intervijās un praktiskās nodarbības intervētāju kompetences celšanai". Intervētājiem 2023. gada laikā rīkoti arī citi semināri par jauniem apsekojumiem – Latvijas Bankas speciālisti 11. jūlijā novadīja semināru par Latvijas mājsaimniecību finanšu un patēriņa aptauju, 12.–13. septembrī Lauksaimniecības statistikas daļa rīkoja semināru par Lauku saimniecību integrētās statistikas apsekojumu.

Projektu vadītāju skaits un projektos iesaistīto darbinieku skaits

NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE
PASĀKUMI

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

2024. gadā CSP turpina īstenot iestādes stratēģijā 2023.–2029. gadam noteiktos uzdevumus, nodrošinot lietotājus ar neatkarīgu augstas kvalitātes oficiālo statistiku.

Veicamie prioritārie pasākumi 2024. gadā

- Oficiālās statistikas programmas 2024.–2026. gadam izpildes nodrošināšana CSP kompetences ietvaros;
- jaunu privātu datu avotu izpēte izmantošanai statistikas ražošanā;
- attīstītas statistikas ražošanā izmantojamās inovatīvas metodes, lai paaugstinātu darba efektivitāti un optimizētu resursu pārvaldību, un datu lietotāju ērtībām izveidoti inovatīvi datu izplatīšanas produkti;
- augstskolu un profesionālās izglītības iestāžu absolventu monitorings;
- detalizētas teritoriālās statistikas (režģa dati, ciemi, blīvi apdzīvotas teritorijas, pilsētu apkaimes, pagasti) sagatavošana;
- eksperimentālās statistikas nodrošināšana uzņēmējdarbības un sociālās statistikas jomā;
- Statistiskā lauku saimniecību reģistra informācijas sistēmas izstrādes uzsākšana;
- saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to ietekmes mazināšanas saistīto rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai, nodrošināta reģionālo klimata rādītāju par siltumnīcefekta gāzu emisijām, klimata pārmaiņu ietekmju mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām aprēķināšana, nodrošināti vides ekonomiskie konti: vides subsīdijas un vides pārvedumi;
- aktīva starptautiskā darbība, iesaistoties ESS attīstības procesos, ANO Statistikas Komisijā, ANO EEK un OECD, vienlaikus veicinot Latvijas valsts atpazīstamību starptautiskā mērogā un komunicējot par CSP pieredzi inovatīvo datu apstrādes metožu un datu avotu izmantošanas ieviešanā.

CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

Pārskatu veidoja

Inga Ābrāma

Informāciju pārskatam sniedza

Agnese Lasmane, Anita Raubena, Armands Plāte, Baiba Zukula, Guna Graudiņa, Gundega Kuzmina, Ieva Saule, Ieva Zemeskalna, Ilze Skujeniece, Inese Balode, Janīna Dišereite, Jānis Jonikāns, Laura Vīna-Balode, Pāvels Onufrijevs, Ramona Skakunova, Svetlana Blumere, Una Balode, Uldis Ainārs

Datorsalikums, dizains

Maija Graudiņa

www.csp.gov.lv
Lāčplēša ielā 1, Rīgā, LV-1310
Tālrunis 67366850
e-pasts pasts@csp.gov.lv

gada pārskats
2023